

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens förvaltning
Christoffer Arnsbjer Gustafsson

Till: Valnämnd

Datum: 2024-02-21

Diarienummer: VN 2024/0007

PM - Information till de politiska partierna i Österåkers kommun samt andra berörda inför valet till Europaparlamentet den 9 juni 2024

Uppdrag

I enlighet med beslut i valnämnden den 2024-02-29, § 2:10, presenteras i detta PM förhållningsregler i och kring röstmottagningsställen, dvs. vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Detta PM har tidigare varit vägledande för samtliga politiska partier inför valen 2009, 2010, 2014, 2018, 2019 och 2022.

Utgångspunkten för dessa förhållningsregler är:

- Vallagen (SFS 2005:837)
- Kommunens lokala ordningsföreskrifter (ÖFS 2003:15)
- Information från Valmyndigheten
- Information från Polisen
- Beslut från Länsstyrelsen i Stockholm avseende affischering
- Andra relevanta lagar och förordningar

Torgmöte

Enligt 2 kap. § 1 ordningslag (1993:1617) utgör ett torgmöte i samband med en valrörelse en allmän sammankomst.

Valstugor

Ansökan om tillstånd för valstugor (såväl friggebodar som mobila valstugor etc.) lämnas in till polisen. Blanketter finns på polisens webbplats och vid närmaste polisstation.

Polisen informerar *"För att underlätta tillståndsprocessen och ge sökanden en så stor möjlighet som möjligt att få sina önskemål tillfredsställda under valrörelsen, är det önskvärt att t.ex. partierna lämnar in en gemensam ansökan för respektive kommun. Det är önskvärt att partierna själva sinsemellan sköter inbokning av platser och tider för torgmöten och borbord"*.

Affischering och högtalarutsändning

I Österåkers kommuns Allmänna lokala ordningsföreskrifter (ÖFS 2003:15), § 10 och § 11, står:

§ 10, Affisch, annons eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar, träd, kopplingskåp, lyktstolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats. Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar, som är avsedda för detta ändamål.

§11, Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd från polismyndigheten.

När det gäller affisivering utmed allmänna vägar inom Stockholms län är det Länsstyrelsen i Stockholm som meddelar tillstånd.

För mer information, se bilaga 1.

Partierna ska efter genomfört val plocka ned affischer och annat valmaterial för att inte skräpa ned i kommunen.

Vallokalerna och röstmottagningsställen

Av vallagen 8 kap § 3 följer att ”På ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta får det inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val.”

Valkansliet tolkar lagen enligt följande:

-Partipolitiskt valarbete är förbjudet i eller i direkt anslutning till ett röstmottagningsställe. Förbudet omfattar bl.a. bärande av partisymboler på kläderna i röstmottagningsstället och vallokal.

Dock är det tillåtet att utanför röstmottagningsstället, bära partisymboler och dela ut valsedlar.

Reklam eller propaganda i form av t.ex. bilar eller affischer eller annan form av reklam med partisymboler, partibeteckning eller propaganda med partisymboler får inte förekomma inom synhåll för vallokal eller röstmottagningsställen.

Av vallagen 8 kap § 4 följer att röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Det betyder att de som befinner sig i eller intill dessa lokaler ska rätta sig efter de anvisningar som ges av röstmottagarna. Den som inte följer röstmottagarens anvisningar får uppmanas att tillfälligt lämna lokalen eller utrymmet, om det är av väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. Kan röstmottagningen på grund av ordningsstörningen inte genomföras får den tillfälligt avbrytas.

Av vallagen 8 kap § 5 följer att väljare som finns på ett röstmottagningsställe eller på en plats som de har anvisats till intill detta när tiden för röstmottagning går ut, skall få tillfälle att rösta innan röstmottagningen avslutas.

Valsedlarna och dess ordning

Enligt 8 kap. § 2 vallagen ska väljare ha tillgång till valsedlar med parti- och valbeteckning (partivalsedel) för val till Europaparlamentet för varje parti som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1

procent av rösterna i hela landet eller valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater (namnvalsedel) om ett sådant parti deltar med endast en valsedel. Det innebär att valkansliet ansvarar för distribution av blanka valsedlar samt namnvalsedlar för Arbetarepartiet Socialdemokraterna, Centerpartiet, Feministiskt initiativ, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet, Moderaterna, Piratpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Ordningen för placering av de valsedlar valkansliet distribuerar kommer att finnas anslaget i röstningsstället och vallokaler. Röstmottagarna ansvarar för att lägga ut samtliga valsedlar samt hålla ordning i valsedelställen.

Övriga partier än ovan nämnda ansvarar själva för att leverera valsedlar till röstmottagningsställen och vallokaler. Röstmottagarna kontrollerar att partiet som levererar valsedlarna anmält deltagande i valet och placerar sedan valsedlarna i ett eget valsedelställe. Röstmottagarna ansvarar även för att hålla ordning bland dessa valsedlar.

Namnvalsedlar och blanka valsedlar som valkansliet ansvarar för att distribuera ska ställas i bokstavsordning i ett valsedelställe enligt följande:

Europaparlamentet	Europaparlamentet	Europaparlamentet
Arbetarepartiet	Arbetarepartiet	Arbetarepartiet
Socialdemokraterna	Socialdemokraterna	Socialdemokraterna
Centerpartiet	Centerpartiet	Centerpartiet
Feministiskt initiativ	Feministiskt initiativ	Feministiskt initiativ
Kristdemokraterna	Kristdemokraterna	Kristdemokraterna
Liberalerna	Liberalerna	Liberalerna
Miljöpartiet	Miljöpartiet	Miljöpartiet
Moderaterna	Moderaterna	Moderaterna
Piratpartiet	Piratpartiet	Piratpartiet
Sverigedemokraterna	Sverigedemokraterna	Sverigedemokraterna
Vänsterpartiet	Vänsterpartiet	Vänsterpartiet
Blanka valsedlar	Blanka valsedlar	Blanka valsedlar

För övriga partier, som anmält deltagande i valet, ska det i röstningsstället och vallokalen finnas ett valsedelställe där röstmottagarna placerar valsedlarna i bokstavsordning (A, B, C, osv), dvs i fallande ordning.

Förtidsröstning

Förtidsröstningen sker under perioden 22 maj – 9 juni vid följande lokaler i Österåkers kommun.

Förtidsröstning	Vallokal	Adress
Alceahuset	Lokal i anslutning till receptionen	Hackstavägen 22
Ingmarsö	Bygdegården Lurkan	Femsundsvägen 29
Ljusterö	Tempo (cafédelen)	Ljusterö torg
Multiarenan	Entrén	Näsvägen 2
Åkersberga centrum	Biblioteket	Storängstorget 4

Öppettiderna för förtidsröstning i biblioteket i Åkersberga centrum och lokal i anslutning till receptionen i Alceahuset ska följa ordinarie verksamhets öppettider. Röstningslokalen för förtidsröstning på Ljusterö, Multiarenan och Ingmarsö kommer att ha anpassade öppettider. Samtliga röstningslokaler kommer den 6 juni (Sveriges nationaldag) ha samma öppettider som på en söndag. På valdagen den 9 juni kommer endast lokal i anslutning till receptionen i Alceahuset vara öppen för förtidsröstning, mellan kl. 08.00 och 21.00.

Valdagen

I Österåkers kommun finns följande valdistrikt och vallokaler. Vallokalerna är öppna mellan kl. 08.00 och 21.00 på valdagen.

Distrikt	Vallokal	Adress
Berga NV	Röllingbyskolan	Hackstavägen 31, 184 31
Berga SÖ	Röllingbyskolan	Hackstavägen 31, 184 31
Björksättra-Högsättra	Tråsättraskolan	Sjöfågelvägen 1
Brevik	Margretelundsskolan	Manfred Bondes väg 5
Flaxenvik-Grindmossen	Skärgårdsstadsskolan	Tre gruvors väg 1

Fredsborg	Skärgårdsgymnasiet	Näsvägen 15
Hacksta V	Österåkers gymnasium	Lennart Neckmans väg 22
Hacksta Ö	Österåkers gymnasium	Lennart Neckmans väg 22
Ljusterö	Ljusterö skola	Mellansjövägen 60A
Margretelund	Tråsättraskolan	Sjöfågelvägen 1
Roslagskulla-Åsättra	Roslagskulla skola	Rialavägen 4
Runö	Skärgårdsgymnasiet	Näsvägen 15
Rydbo	Rydbo skola	Von Essens väg 9
Skånsta	Sjökarbyskolan	Sjökarbyvägen 24
Skärgårdsstad	Skärgårdsstadsskolan	Tre gruvors väg 1
Smedby	Solskiftesskolan, hall utanför klassrum (Ljusgård B-huset)	Solskiftesvägen 8
Svinninge	Skärgårdsgymnasiet	Näsvägen 15
Säby	Åkerstorpsskolan	Trevebovägen 122
Söra N	Söraskolan	Luffarbacken 82
Söra S	Söraskolan	Luffarbacken 82
Tråsättra	Margretelundsskolan	Manfred Bondes väg 5
Tuna	Österskärskolan	Tunavägen 8
Åkerstorp	Åkerstorpsskolan	Trevebovägen 122
Österskär V	Österskärskolan	Tunavägen 8
Österskär Ö	Österskärskolan	Tunavägen 8

OBS! När rösträkningen påbörjas efter kl. 21.00 ska vallokalerna hållas öppna för vem som helst, då rösträkningen är en offentlig förrättning.

De politiska partiernas besök i skolor

Av Skollagen 1 kap, § 5a framgår:

Rektorn beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen. Om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till samtliga de partier som är representerade i riksdagen, vald församling i en eller flera kommuner eller i Europaparlamentet.

Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval än som anges i första stycket, om urvalet sker på en annan objektiv grund.

Om ett begränsat antal politiska partier har bjudits in till en skola enligt första eller andra stycket behöver inte andra politiska partier som har anmält intresse för att medverka i utbildningen ges en sådan möjlighet. Rektorn får dock besluta att eleverna som ett led i utbildningen ska ges möjlighet att på lämpligt sätt ta del av information också från dessa andra politiska partier.